

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

Valtiovarainministeriö on 24.8.2012 pyytänyt Helsingin maistraatilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta.

Helsingin maistraatti kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu seuraavaa.

Helsingin maistraatti katsoo, että esitykseen sisältyvä ehdotus siitä, että väestötietojärjestelmään voitaisiin tallettaa henkilön omaan pyyntöön perustuen henkilötietoja myös Suomessa toimivien ulkomaan edustustojen henkilökuntaan kuuluvista sekä heidän perheenjäsenistään ja yksityisessä palveluksessaan olevista ulkomaan kansalaisista, on perusteltu, sillä henkilötunnus on Suomessa tarpeellinen erilaisten käytännön asioiden hoitamista varten - erityisesti niiden henkilöiden kohdalla, jotka asuvat tai suunnittelevat asuvansa Suomessa useita vuosia. Kotikunnan saamista Suomesta henkilötunnuksen saaminen ei kuitenkaan tässä tilanteessa merkitse, mikä on tuotu esille luonnoksessa hallituksen esitykseksi. Ottaen huomioon, että Helsingissä sijaitsee 62 ulkomaan suurlähetystä, viisi kansainvälistä järjestöä sekä viisi muuta edustustoa, joiden henkilöstö on sijoittunut asumaan pääkaupunkiseudulle, lain muutos tulee lisäämään Helsingin maistraatin ulkomaalaisten rekisteröinnissä työmäärää, vaikka tietojen tallettaminen väestötietojärjestelmään ja henkilötunnuksen saaminen ovatkin henkilöstölle ja heidän perheenjäsenilleen oikeus, ei velvollisuus.

Turvakieltoa koskevan ehdotuksen osalta maistraatti toteaa, että turvakiellon hakijoiden joukossa on paljon ammattinsa takia turvakieltoa hakevia. Maistraatti katsoo, että määräajan voimassa oleva turvakielto aiheuttaa kahden vuoden välein turhaa kiellon uusimistyötä niin viranomaisille kuin asiakkaalle itselleen ja joissakin tapauksissa turvakiellon määräaikaisuus on aiheuttanut edelleen tarpeellisen turvakiellon päättymisen asiakkaan tietämättä. Tämä on tilanne, jonka ei pitäisi toteutua kenenkään turvakiellon saaneen henkilön kohdalla. Tällä hetkellä Väestörekisterikeskus lähettää turvakiellon saaneelle ennen kiellon päättymistä asiaa koskevan ilmoituksen, jotta turvakielto ei raukeaisi sen johdosta,

että turvakiellon saanut henkilö ei tee ajoissa hakemusta kiellon jatkamiseksi. Maistraatti toteaa, että tällä menettelyllä ei kuitenkaan kyetä kaikissa tapauksissa ehkäisemään edelleen tarpeellisten turvakieltojen päättymistä ”vahingossa”.

Maistraatti katsoo, että turvakiellon tulisi jokaisen kohdalla olla lähtökohtaisesti aina voimassa toistaiseksi ja että vain erityisestä syystä turvakielto voisi olla voimassa määräajan. Tosiasiassa turvakiellosta aiheutuu henkilölle todellisia ongelmia asioidensa hoidossa, sillä väestötietojärjestelmään talletettuja henkilön osoite- ja kotikuntatietoja käytetään laajamittaisesti hyväksi yhteiskunnan eri toiminnoissa. Turvakiellon purkaminen on harvinaista. Laissa säädetty yhteysosoite on jäänyt käytännössä kuolleeksi kirjaimeksi. Maistraatti ei näin ollen usko, että kenelläkään olisi tarvetta pitää turhaan voimassa hyvin rajoittavaa turvakieltoa. Kun turvakielto olisi lähtökohtaisesti aina voimassa toistaiseksi, olisi se selkeää niin asiakkaan kuin maistraatinkin näkökulmasta, se poistaisi turvakiellon turhan uusimisen kahden vuoden välein ja sen vaaran, että turvakielto päättyisi asiakkaan tietämättä, vaikka perusteet turvakiellolle eivät olisi päättyneet. Kun turvakielto voitaisiin myöntää erityisestä syystä määräajan voimassa olevaksi, todennäköisesti asiakas myös muistaisi paremmin sen, että turvakielto on voimassa vain sen määräajan kuin hän on hakemuksessaan itse pyytänyt ja pyyntönsä perustellut.

Esitykseen sisältyvä ehdotus siitä, että turvakielto kattaa vain sitä henkilöä koskevat tiedot, jolle on väestötietojärjestelmään talletettu turvakielto, on kannatettava. Voimassa olevan turvakieltopykälän soveltamisessa on ollut ongelmia siltä osin kuin suoraan lain nojalla on tullut suojata myös samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet. On paljon tapauksissa, joissa eriniminen puoliso ja lapset eivät omasta eivätkä turvakieltoa hakeneen puolisonkaan mielestä tarvitse eivätkä halua turvakieltoimerkintää sen takia, että puoliso sen tarvitsee.

Helsingin maistraatin puolesta

Heidi HUUHTANEN
henkikirjoittaja